

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДАПТИВНІ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕРОБСТВА
(вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: **Сергій ТАРАНЕНКО**, доцент кафедри землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук.

Полтава 2023/2024 н.р.

Назва навчальної дисципліни	Адаптивні системи землеробства
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії) рівень
Спеціальність	201 Агрономія
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти доктора філософії знань щодо: адаптивних систем землеробства, їх складові, роль біологічних властивостей культур та ґрунтових умов у системах землеробства, особливості систем землеробства в різних природних зонах України; особливості розробки систем землеробства, їх вдосконалення та впровадження в сучасних умовах ведення сільськогосподарського виробництва, максимальної адаптації до природних, соціально-економічних та екологічних регіональних та локальних умов.

Основні завдання навчальної дисципліни показати взаємозв'язок адаптивних систем землеробства з біологічними особливостями культур та ґрунтово-кліматичними умовами природного середовища, вивчити особливості ґрунтозахисних технологій вирощування сільськогосподарських культур, вивчити основні ланки адаптивних систем землеробства в Україні.

Компетентності	Результати навчання
<p><i>Загальні:</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p><i>Спеціальні (фахові):</i> СК.4 Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур.</p> <p>СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії,</p>	<p>РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.</p> <p>РН11. Здатність визначати та вирішувати сучасні експериментальні, теоретичні,</p>

<p>оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК7. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.</p> <p>СК8. Здатність виявляти, отримувати й аналізувати інформацію з різних джерел, організувати та керувати інформацією.</p>	<p>методологічні та прикладні проблеми рослинництва, які стосуються стану і напрямків стабілізації продуктивності сільськогосподарських культур в їх зв'язку з технологіями, які передбачають використання новітніх методів досліджень в галузі аграрних наук та продовольства.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	С.р.
Тема №1. Наукові основи функціонування землеробства та закони як форма агротехнологічної адаптації	28	4	4	20
Тема №2. Біологічні та агротехнологічні закономірності формування забезпеченості та методи комплексного регулювання шкочинності. Системні та технологічні пріоритети землеробства і еволюція фітоценозів бур'янів	28	4	4	20
Тема №3. Адаптація структури посівних площ і сівозмін до систем раціонального і екологічно безпечного використання земель	16	2	4	10
Тема №4. Принципи диференціації обробітку ґрунту в ґрунтозахисних і енергозберігаючих агросистемах	16	2	4	10
Тема №5. Біологізація землеробства. Основи органічного землеробства з елементами відновлення родючості та кругообігу органічних ресурсів	16	2	4	10
Тема №6. Інноваційні системи в землеробстві і пріоритети досліджень проблеми	16	2	4	10
<i>Усього</i>	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з початкової дисципліни	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
РН1.	35	35	21
РН2.	35	35	21
РН3.	30	30	18
Разом	100	100	60

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема №1. Наукові основи функціонування землеробства та закони як форма агротехнологічної адаптації	5	10	30	15
Тема №2. Біологічні та агротехнологічні закономірності формування забезпеченості та методи комплексного регулювання шкочинності. Системні та технологічні пріоритети землеробства і еволюція фітоценозів бур'янів	5	10		15
Тема №3. Адаптація структури посівних площ і сівозмін до систем раціонального і екологічно безпечного використання земель	5	5		10
Тема №4. Принципи диференціації обробітку ґрунту в ґрунтозахисних і енергозберігаючих агросистемах	5	5		10
Тема №5. Біологізація землеробства. Основи органічного землеробства з елементами відновлення родючості та кругообігу органічних ресурсів	5	5		10
Тема №6. Інноваційні системи в землеробстві і пріоритети досліджень проблеми	5	5		10
				30
Разом	30	40	30	100

Критерії оцінювання

виконання практичних завдань:

3-5	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
2-3	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
1-2	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

виконання самостійної роботи:

3-5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1-3	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

контрольної роботи:

25-30	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
15-20	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-15	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-5	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

Примітка: Контрольна робота складається з 5 завдань.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого

навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: Робоча програма навчальної дисципліни, платформа Moodle.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

Інформаційні ресурси

1. Актуальні сівозміни: новий погляд на класику 6 монографія/Я.М. Гадзадо, А.С. Заришняк, А.В. Черенков, М.С. Шевченко. Дніпро : «Роял Принт», 2017. 92 с.
2. Бегей С.В. Екологічне землеробство. Львів: Новий світ-2000, 2010. 428 с.
3. Гудзь В.П., Лісовал А.П., Андрієнко В.О. Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії. К.: Вища школа, 1995. 310 с.
4. Гудзь В.П. Адаптивні системи землеробства. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. - 333 с.
5. Адаптивні системи землеробства. Навчальний посібник. / За ред. Гудзя В.П. К.: Центр учбової літератури, 2014. - 336 с.
6. Землеробство / В.П. Гудзь, Ю.В. Будьонний, І.Д. Примак. К.: Урожай, 1996. 381 с.
7. Землеробство : підручник/М.С Кравченко, Ю.А. Злобін, О.М. Царенко; За ред. М.С. Кравченка. К.: Либідь, 2002. 469 с.
8. Основи наукових досліджень в агрономії/Єщенко В.О., П.Г. Копитко, В.П. Опришко, П.В. Костоґриз. К.: вид-во Діа, 2005. 285 с.
9. Писаренко П.В., Москалець В.В. Агроекологічні особливості впливу мікробних препаратів на кількісні параметри якості зерна тритикале озимого. Вісник ПДАА. №1. 2013. С. 7-11
10. Писаренко П.В., Писаренко В.М. Управління агротехнологіями за умов посух. Монографія. Полтава 2020. 163 с.
11. В. М. Писаренко, П. В. Писаренко, В. В. Писаренко, О. О. Горб, Т. О. Чайка Формування родючості ґрунту в умовах органічного землеробства Вісник ПДАА № 3 • 2019 С. 85-91.
12. Писаренко П.В., Писаренко В.М. Агроекологія. Полтава: ПДАА, 2008 р. - 284 с.